T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 584
KARAR NO : 2014 / 639
KARAR TR : 2.6.2014

ÖZET : Davacıadına tescilli bulunan motorlu taşıt için düzenlen noter satış sözleşmesinin iptali istemiyle açılan davanın; sözleşmenin, Borçlar Kanunukapsamında yapılan araç satışına ilişkin bulunması, idari bir tasarrufun söz konusu olmaması, 2918 sayılı Yasa ve ilgili Tebliğler uyarınca, noterler tarafından, Yasayla verilen yetki çerçevesinde özel hukuk sözleşmesinin resmi usulle yapılmasının, anılan sözleşmeye kamusal bir nitelik ve idari işlem/idari sözleşme özelliği kazandırmadığı hususları gözetilerek; özel hukuk hükümleri çerçevesinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : O.Ç.
Davalı : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, Nakil Vasıtaları Vergi Dairesi Müdürlüğü

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde aynen, "(…)AÇIKLAMALAR: 1. Kendim 2003 tarihinde 34…… plakalı aracı satın almak için Gaziosmanpaşa 5. Noterliği tarafından 11638 yevmiye ve 07.05.2003 tarihli satış sözleşmesi ile satın aldım. (Noter Sözleşmesi dilekçeme eklidir.)

Fakat trafikte 34….. plakalı aracın hacizli olduğunu öğrenince aracı yeniden C. GIDA SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ'yi temsilen C.K.'e satıştan birkaç gün sonra iade ettim. Satışın kendi üzerlerinde kaldığını, satışın bize geçmediğini düşünerek her hangi bir işlem yapmadım. Çünkü işlemler esnasında aracın hacizli olması sebebiyle ruhsatta üzerime geçmeyince her hangi bir işlemin olmayacağım düşündüm.

Fakat Motorlu Taşıtlar Vergisi kütüğünde yapılan tetkikte 34…….. plakalı aracın mükellefiyeti halen adıma devam ettiğini öğrenmiş bulunmaktayım. Söz konusu aracın ödenmeyen yüklüce borcu vardır.

Bu durumu öğrenmem üzerine 12.02.2013 tarihli dilekçem ile davalı kuruma dilekçe yazarak bu durumun giderilmesini talep ettim. Ancak ekte sunmuş olduğum 19.02.2013 tarih ve 7000 numaralı cevabi yazılarında halen adıma kaydı devam eden 34…… plakalı araç için, söz konusu noter satış sözleşmesine dair fesih sözleşmesi veya noter satış sözleşmesinin iptali yönünde her hangi bir karar bulunmadığından bir düzeltme kararı yapamayacaklarını bildirmişlerdir.

Araç bende olmadığı halde borcun adıma görünmesi sebebiyle mağdur durumdayım.

Bu nedenle halen adıma kaydı devam eden 34…….. plakalı araç için noter satış sözleşmesine dair noter fesih sözleşmesi ve noter satış sözleşmenin iptaline karar verilmesini, mağduriyetimin giderilmesine karar verilmesini Muhterem makamınızdan arz ederim.

Açıklanan nedenlerle; halen adıma kaydı devam eden 34…….. plakalı araç için noter satış sözleşmesine dair noter fesih sözleşmesi ve noter satış sözleşmenin iptaline karar verilmesini, mağduriyetimin giderilmesini saygılarımla arz ederim." demek suretiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 3.İDARE MAHKEMESİ:14.3.2013 gün ve E:2013/600, K:2013/461 sayı ile, 2576 sayılı yasanın 6 ncı maddesinde "Vergi Mahkemeleri;

Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait, vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

(a)bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanunun uygulamasına ilişkin davaları,

Diğer kanunla verilen işleri çözümler" hükmünün yer aldığı; aynı yasanın 5 nci maddesinin 1 nci fıkrasında da, İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davalarını, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ve kanunlarla verilen diğer işleri çözümleyeceğinin hükme bağlanmış olduğu; dava dosyasının incelenmesinden, davacının 34 AUA 65 plakalı aracı Gaziosmanpaşa 5.Noterliğince düzenlenen 07.05.2003 tarihli 11638 sayılı satış sözleşmesi ile satın aldığı, ancak aracın hacizli olduğunu öğrenmesi üzerine motorlu taşıt vergisi mükellefiyetinin sona erdirilebilmesi amacı ile anılan noter satış sözleşmesinin iptal edilmesi talebiyle bu davayı açtığının anlaşıldığı; yukarıda yer alan Yasa hükümleri uyarınca, noter satış sözleşmesi idarenin, kamu hizmetlerinin yürütülebilmesi amacıyla kamu gücüne dayalı olarak tesis ettiği tek yanlı ve uygulanabilir bir idari işlem olmadığından, noter sözleşmesinin iptaline yönelik bu davanın idari yargıda görülmesi gereken bir dava niteliğine sahip bulunmadığı; bu nedenle davanın görüm ve çözümünün adli

yargıya ait olduğu gerekçesiyle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 3.SULH CEZA MAHKEMESİ:15.8.2013 gün ve D.İş:2013/3836, K:2013/3836 sayı ile, başvuranın Noter satış sözleşmesine dair noter fesih sözleşmesi ve noter satış sözleşmesinin kaldırılmasının talep ettiği ve başvuranla ilgili her hangi bir idari yaptırım kararına itiraz etmediği belirtilen başvuru konusunun mahkemelerinin görev alanı içerisinde kalmadığının anlaşıldığı gerekçesiyle; Mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş; yapılan itiraz İstanbul 28. Asliye Ceza Mahkemesinin 10.10.2013 gün ve Değ.İş.No:2013/212 sayılı kararıyla, kesin olarak reddedilmiş ve anılan Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Ertuğrul ARSLANOĞLU, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 2.6.2014 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme aykırı olarak, davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği; Mahkememizce dosyanın iade edilmesi üzerine bu defa usulüne uygun olarak, idari yargı dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık görülmediğinden görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay C.iyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının adına tescilli bulunan 34 AUA plakalı araç için düzenlen noter fesih sözleşmesi ve noter satış sözleşmesinin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; 34 AUA 65 plaka sayılı aracın Gaziosmanpaşa 5. Noterliği tarafından düzenlenen 07.05.2003 tarih, 11638 yevmiye numaralı Satış Sözleşmesi ile davacıya satışının yapıldığı; davacının, 12.2.2013 tarihli bir dilekçe ile İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, Ümraniye Uygulama Grup Müdürlüğü, Nakil Vasıtaları Vergi Dairesi Müdürlüğüne başvurarak; aracın trafikte hacizli olduğunu öğrenmesi üzerine aracı geri verdiğinden bahisle, tesis edilen mükellefiyetin kapatılmasını talep ettiği; anılan Kurum tarafından davacıya 19.2.2013 tarih ve 48044693/7000 sayılı yazısı ile; bahse konu dilekçeye istinaden Dairelerinin Motorlu Taşıtlar Vergisi kütüğünde yapılan tetkikte; 34 AUA 65 plaka sayısında 1986 model, ISUZU marka araç için 07.05.2003 tarihi itibariyle davacı adına Motorlu Taşıtlar Vergisi mükellefiyeti tesis edildiği ve mükellefiyetin halen devam ettiğinin tespit edilmiş olduğu; 02/05/2008 tarih, 26864 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 30 seri no'lu Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliğinin 25/5/1997 tarihinden Sonra Noter Satış Senedi İle Satışı Yapılan Taşıtlara İlişkin İşlemler başlıklı bendinde; "Noterler tarafından ilgili vergi dairelerine gönderilen noter satış senedinde yer alan, alıcının iş veya ikametgah adresine bakılmaksızın taşıtın motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyet kaydının bulunduğu vergi dairesi tarafından noter satış senedinin düzenlendiği tarih esas alınarak aynı plaka numarasından alıcının motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyeti başlatılacak, satıcının mükellefiyetine son verilecektir." denildiği; buna göre; 34 AUA 65 plakalı araç için yukarıda belirtilen satış sözleşmesine istinaden Motorlu Taşıtlar Vergisi mükellefiyeti tesis edilen ve halen adına kaydı devam eden araç için, söz konusu noter satış sözleşmesine dair fesih sözleşmesi veya noter satış sözleşmesinin iptali yönünde herhangi bir mahkeme kararı bulunmadığından Dairelerince yapılacak herhangi bir düzeltme işlemi bulunmadığı yolunda cevap verildiği; bunun üzerine davacı tarafından; "…araç için düzenlen noter fesih sözleşmesi ve noter satış sözleşmesinin iptaline karar verilmesi istemiyle.." dava açıldığı; dosya kapsamında, araç için yalnızca noter satış sözleşmesinin düzenlendiği, ayrıca fesih sözleşmesinin bulunmadığı anlaşılmış; davacının bu şekilde dava açmasının nedeninin ise; anılan Kurum tarafından verilen cevap yazısındaki, mükellefiyet kaydının kaldırılması için davacının kullanması gereken seçeneklerin gösterilmesinden kaynaklandığı; dolayısıyla, davacının talebinin, 34 AUA 65 plaka sayılı aracın davacıya satışına ilişkin Gaziosmanpaşa 5. Noterliği tarafından düzenlenen 07.05.2003 tarih, 11638 yevmiye numaralı Satış Sözleşmesinin iptal edilmesi isteminden ibaret bulunduğu sonucuna varılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun "Araçların satış, devir ve tescili ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumluluk" başlıklı 20.maddesinde, " (Değişik: 18/1/1985 - KHK 245/7 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985-3176/7 md.)

Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Araç sahipleri,

1. (Değişik: 13/2/2011-6111/55 md.) Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmak,

2. (Değişik: 2/4/1998 - 4358/3 md.) Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak,

Zorundadırlar.

b) Araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlüdürler.

c) Tescil belgesi, aracın başkasına satış veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin değişmesine kadar geçerli sayılır.

d) (Değişik: 24/12/2009-5942/1 md.) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirler geçersizdir.

Satış ve devir işlemi, siciline işlenmek üzere üç işgünü içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil işlemi gerçekleşmiş sayılır. Satış ve devir tarihi itibariyle, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti başlar.

Yapılan satış ve devir işlemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ilişkin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Gelir İdaresi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satış, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışını sağlarlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.

Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu veya Emniyet Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez.

Bu bentte düzenlenen satış ve devir işlemleri her türlü harçtan, bu işlemlere ilişkin düzenlenen kağıtlar damga vergisi ve değerli kağıt bedellerinden istisnadır. Trafik tescil kuruluşunda yeni malik adına yapılacak tescil nedeniyle düzenlenmesi gereken değerli kağıtların bedelleri, satış ve devir esnasında noterler tarafından tahsil edilir ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 119 uncu maddesi uyarınca beyan edilerek ödenir. Bu bentte yer alan işlemler sebebiyle noterlere herhangi bir pay veya aidat ödenmez.

1512 sayılı Kanunun 112 nci maddesi uyarınca belirlenen ücret uygulanmaksızın satış ve devre ilişkin her türlü işlem karşılığında toplam 20 Türk Lirası maktu ücret alınır. Söz konusu ücret, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere önceki yılda uygulanan ücret tutarının o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerleme oranında artırılması suretiyle hesaplanır.

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşlarına üç işgünü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kuruluşundan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvurmamaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İçişleri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir.

e) (Değişik: 24/12/2009-5942/1 md.) Araç satın alıp, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine uymayanlar ile (d) bendinin sekizinci paragrafı hükümlerine göre bir ay içerisinde tescil belgesi almayan alıcılara 130 Türk Lirası, (d) bendi hükümlerine uymayan noterlere ise her bir işlem için 1.000 Türk Lirası idari para cezası verilir. Tescil yapılmadan trafiğe çıkarılan araçlar, tescil yapılıncaya kadar trafikten men edilir." hükmüne yer verilmiş; bu madde ile motorlu araç satışlarında noterlerin yetki ve sorumluluklarının neler olduğu hususunda yasal düzenleme yapılmış; 02/05/2008 tarih, 26864 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 30 seri no'lu Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliğinde de uygulamada karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununu uyarınca, idari yargıda açılacak davaların; idare hukuku alanında, yönetimin tek yanlı irade açıklaması ile hukuksal sonuç yaratan, başka bir deyişle, hukuk düzeninde değişiklik yapan işlemler olan idari işlemler hakkında açılan iptal davaları ile tam yargı davaları ve idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ile sınırlı olduğu görülmektedir.

Dava konusu olayda davacı tarafından idarece tesis edilen bir idari işlemin iptalinin talep edilmediği; Borçlar Kanunu kapsamında yapılan araç satışına ilişkin sözleşmenin iptalinin istenildiği; motorlu araç satış sözleşmesinde idari bir tasarrufun söz konusu olmadığı, alım satım sözleşmesinden kaynaklanan fesih talebinin bulunduğu; 2918 sayılı Yasa ve ilgili Tebliğler uyarınca, noterler tarafından, Yasayla verilen yetki çerçevesinde özel hukuk sözleşmesinin resmi usulle yapılmasının, anılan sözleşmeye kamusal bir nitelik ve idari işlem/idari sözleşme özelliği kazandırmadığı açık olduğundan; uyuşmazlığın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 3.Sulh Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması

gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 3.Sulh Ceza Mahkemesi'nin 15.8.2013 gün ve D.İş:2013/3836, K:2013/3836 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.6.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Ertuğrul	Ayhan	Mehmet
ARSLANOĞLU	AKARSU	AKBULUT